

2014թ. Մաթեմատիկայի օլիմպիադայի մարզային փուլին առաջադրված խնդիրների լուծումներ:

9-րդ դասարան

1. Հայտնի է, որ x, y և z թվերը բավարարում են

$$x + y + z - 2(xy + yz + zx) + 4xyz = \frac{1}{2}$$

հավասարությանը: Ապացուցել, որ նրանցից գոնե մեկը հավասար է $\frac{1}{2}$:

ԼՈՒԾՈՒՄ: Նկատենք, որ տրված հավասարությունը համարժեք է հետևյալին.

$$(2x-1)(2y-1)(2z-1) = 0$$

Քանի որ արտադրյալը հավասար է զրոյի, հետևաբար արտադրիչներից մեկնումեկը նույնպես պետք է հավասար լինի զրոյի, որից էլ հետևում է խնդրի պահանջը:

2. Ապացուցել, որ ցանկացած ոչ բացասական x, y, z թվերի համար տեղի ունի հետևյալ անհավասարությունը.

$$\frac{x+y+z}{2} + \frac{1}{x^2+2x+2} + \frac{1}{y^2+2y+2} + \frac{1}{z^2+2z+2} \geq \frac{3}{2}:$$

ԼՈՒԾՈՒՄ: Ոչ բացասական a թվերի համար ակնհայտ $a^2(a+1) \geq 0$ անհավասարությունից հետևում է, որ

$$\frac{1}{a^2+2a+2} \geq \frac{1-a}{2}$$

Որտեղից էլ ստացվում է, որ

$$\frac{1}{x^2+2x+2} + \frac{1}{y^2+2y+2} + \frac{1}{z^2+2z+2} \geq \frac{3-(x+y+z)}{2}$$

3. Գտնել 0 թվանշանը չպարունակող 2014 նիշանի թիվ այնպիսին, որ եթե նրան գումարենք իր թվանշանների արտադրյալը, ապա նոր ստացված թվի թվանշանների արտադրյալը կլինի նույնը:

ԼՈՒԾՈՒՄ: Նախ գտնենք այդպիսի եռանիշ թիվ: Նախ գտնենք երկնիշ թիվ, այնպիսին, որ եթե նրա թվանշանների տեղերը փոխենք, ապա թիվը կմեծանա այդ թվանշանների արտադրյալին պատիկ թվով, այսինքն $(10a+b)-(10b+a) : ab$, կամ որ նույնն է $9(a-b):ab$ Եթե ab

երկնիշ թվին առջևից գրենք $9(a-b):ab$ քանորդը, ապա այդ եռանիշ թիվը կունենա մեր ուզած հատկությունը:

Օրինակ եթե ընտրենք $a=1$, $b=3$, ապա կստանանք 613 թիվը:

2014 նիշանի թիվ ստանալու համար մնում է այդ թվին առջևից գրել 2011 հատ 1:

Օրինակ. 11111...1111613,

Այլ օրինակ 11111...1111326

4. Գրատախտակին գրված են $1, \frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \dots, \frac{1}{2013}, \frac{1}{2014}$ թվերը: Յուրաքանչյուր քայլին

աշակերտը ջնջում է որևէ երկու x և y թվեր և դրանց փոխարեն գրում $x + y + xy$ թիվը:

Որոշել թե ի՞նչ թիվ կլինի գրված գրատախտակին 2013-րդ քայլից հետո:

ԼՈՒԾՈՒՄ: Վերցնենք մեկ այլ գրատախտակ, որի վրա կգրենք առաջին գրատախտակի վրա

գրված թվերից մեկով մեծ թվեր, այսինքն $2, \frac{3}{2}, \frac{4}{3}, \dots, \frac{2014}{2013}, \frac{2015}{2014}$ և ամեն քայլի ջնջելով երկու

թիվ գրենք նրանց արտադրյալը: Հեշտ է նկատել, որ կատարելով զուգահեռ քայլեր երկու

գրատախտակների վրա ամեն քայլում երկրորդ գրատախտակին կգրվի մեկով մեծ թիվ:

Հեշտ է հաշվել, որ վերջում երկրորդ գրատախտակի վրա կմնա գրված

$2 \cdot \frac{3}{2} \cdot \frac{4}{3} \cdot \dots \cdot \frac{2014}{2013} \cdot \frac{2015}{2014} = 2015$: Հետևաբար առաջին գրատախտակին լինելու է գրված 2014:

Պատ.՝ 2014:

5. ABC եռանկյան ներսում վերցրել են P կետ այնպես, որ $\angle ABP = \angle ACP$ և

$\angle CAP = \angle CBP$: Ապացուցեք, որ P -ն եռանկյան բարձրությունների հատման կետն է:

ԼՈՒԾՈՒՄ: Դիցուք AP ուղիղը BC կողմը հատում է E կետում, իսկ CP ուղիղը հատում է AB կողմը F կետում: $\angle EPF + \angle EBF = 180^\circ \Rightarrow BFPE$ քառանկյանը կարելի է արտագծել շրջանագիծ $\Rightarrow \angle FEP = \angle FBP = \angle ACP \Rightarrow AFEC$ քառանկյանը կարելի է արտագծել շրջանագիծ $\Rightarrow \angle AEC = \angle AFC \Rightarrow \angle BEP = \angle BFP \Rightarrow \angle BEP = \angle BFP = 90^\circ$: